

Η ΣΚΑΛΑ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΟΥ

τοῦ κ. ΚΙΜ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Τὸ περίφημο θέατρο τῆς Σκάλας ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν Πιερμαρίνο τὸ 1778. Ἐίπε ἕνα ἀπὸ τὰ ἀραιότερα θέατρα τῆς Ἰταλίας καὶ ὀφείλει τὸ ὄνομα τὸ σὸ ὅτι ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς ἐκκλησίας Σάντα Μαρία ντέλλα Σκάλα ποῦ εἶχεν οικοδομηθῆ ἀπὸ τὴ σύζυγο τοῦ Μπαρναμπὸ Ντεκόντι, τῆς μεγάλῃς Βερωνέζικης οἰκογενείας τῶν Ντελάι Σκάλα. Ἡ ὄραία καὶ εὐρύχωρη αἴθουσα τοῦ θεάτρου ἔχει 800 καθίσματα πλατεῖς, τέσσερις σειρὲς θεωρείων καὶ ὑπερῶν. Φημίζεται γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία τῆς ἀκουστικῆς τῆς. Τὸ φουαγιέ τοῦ θεάτρου δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ ἐκτός ἀπὸ τέσσερας πελώριες τεράζωνες γυαλιστέες μονοκόμματα στήλες ἀπὸ λευκὸ μαρμάρου ποῦ στηρίζουν τὴν ὀροφή του. Τὸ θέατρο δὲν μπορεῖ νὰ παραβληθῆ βέβαια οὐ πλοδοῦ καὶ πολυτέλεια μὲ τὴν Ὅπερα τῶν Παρισίων ποῦ εἶναι κυριολεκτικὰ Μουσεῖο καὶ περικυκλεῖ ἀμόηθητος θαυραυρὸς οὐ πολυτέλῃ διακόσμηση, μνημειώδεις καὶ ἐντυπωσιακὰ σκάλες, μάρμαρα, πίνακες, τοιχογραφίες, ἀγάλματα καὶ προτομὲς ἑλων τῶν εἰδῶν καὶ ἐποχῶν. Παρ' ὅλη του ὁμοιότητα ἔχει παγκοσμίως ἐπιβληθῆ διὰ τῆς ἐξαιρετικῆς του ἀκουστικῆς καὶ πρὸ πάντων λόγῳ τῆς ἀνωτερότητος τῶν παραστάσεων του καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς ἀξίας τόσο τῶν αἰδῶν του, ὅσο καὶ τῶν μαζέτρων τῆς ὀρχήστρας του καὶ ἐν γένει τοῦ ὀνομαστοῦ καλλιτεχνικοῦ τοῦ προσώπου.

Ἡ σκηνὴ τῆς Σκάλας εἶναι μεγάλη καὶ εὐρύχωρη: Ἐχει φάρδος εἴκοσι ἐξή μέρων, βάθος σαράντα πέντε καὶ ὕψος τριάντα, χωρίζεται δὲ ἀπὸ τὴν αἴθουσα πλὴν τῆς αὐλαίας, ὅπως εἰς ὅλα τὰ σύγχρονα θέατρα, γιὰ τὴν περίπτωσι πυρκαϊῆς καὶ γιὰ ἀσφάλεια τοῦ κοινού, ἀπὸ μετᾶλλινου παραπέτασμα ποῦ ἄμα καταβασθῆ τὴν ἀπομονώνει τελείως. Ἐπειδὴ ἡ σκηνὴ εἶχε καταστραφῆ ἀπὸ τοὺς βομβαρδισμοὺς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου, ἔγιναν μεγάλας ἐπισκευαὲς καὶ τελειοποιήσεις ἐστὶν τεχνικῆς ἐγκαταστάσεως τῆς, τόσο ἐστὶν μηχανικῆς ὅσο καὶ ἐστὶν φωτιστικῆς.

Τὸ πάτωμα τῆς σκηνῆς διαιρεῖται καθ' ὅλο τὸ πλάτος τῆς ἐν διάφορα στενὰ τμήματα παραλληλόγραμμα, τὰ ὁποῖα στριζίζονται ἐν διαφορῶν χωριστοῦ σκελετοῦς μεταλλικοῦ ὁποῖοι ἀνεβαίνουν καὶ καταβιβάζονται μὲ τὰ ἐπ' αὐτῶν στριζίζενα τμήματα τῆς σκηνῆς κατὰ βούλησι καὶ ἐντελῶς ἀθόρυβα μὲ ὑδραυλικῆς ἐγκαταστάσεως, ὅ,τι ὕψος θέλει ὁ σκηνοθέτης, σὲ τρόπον ὥστε νὰ μπορεῖ ἐκκολάτατα, ταχέα, χωρὶς ν' ἀκούεται ὁ ἐλάχιστος θόρυβος ἐπὶ τῆς αἴθουσας, νὰ δημιουργῆ σκάλες, ἀνωφέρειες, καταβήσεις καὶ κενὰ κατὰ βούλησι μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία. Ἐνας κυκλικὸς οὐρανὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐλαφρὸ μεταλλικὸν σκελετὸ ἀπὸ ἀλουμίνου, μὲ ἀρθρώσεις, ποῦ ἀνοίγει καὶ κλείνει ὡς ἡμipέλλα καὶ τετῶναι τελείως τὸν οὐρανὸν. Ἐχουν ὁμοῦ καὶ ὀκταππο οὐρανὸν, τὸν λεγόμενον «Φορτυνῶ», ἀλλὰ τὸν ἀποφεύγουν ὡς δύσχρηστον. Ἀντιθέτως ἀπὸ τὴν Ὅπερα τῶν Παρισίων, οὐποῦ ὁ οὐρανὸς εἶνε ἕνα βαρὺ καὶ πᾶντο μεταλλικὸν κομποῦλοῦ ποῦ ἀνοψῶνουν δύο ἐκατέρωθεν τοποθετημένο ηλεκτρικοῦ κινητήρος. Ἐπὶ τοῦ ἑσωτερικοῦ τοῦ οὐρανοῦ γίνονται οἱ διάφορες σχετικῆς προβολές. Γιὰ τὴν νεφέλας ὀμίχλη κλπ. ἔχουν βέλα (γάζες) εἶτε ἴσια εἶτε κυκλικὰ, ποῦ φωτίζουν ἀλ-

ληθοδιαδόχως, ἀρχίζοντες συνήθως, ἐκ τῶν ἑξῶ πρὸς τὰ μέσα.

Οἱ ηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Σκάλας εἶνε ἀπὸ τὴς νεώτερες καὶ τὴς ποῦ τελειοποιήμενες, διότι ἔγιναν τὸ 1946—47. Ἐχουν 246 προβολεῖς ἀποκεντρωτικῶς καὶ 48 προβολεῖς κινητοῦς, 164 συγκεντρωτικῶς προβολεῖς ἐπὶ τῆς αἴθουσας τοῦ πλείστου κρυμμένους ἐπὶ τῆς πλῆθους, μὲ αὐτόματη ἀλλαγὴ χρωματισμῶν, διευθυνομένους ἀπὸ εἰδικὸν θάλαμο τοποθετημένον ὀπισθεν τοῦ μεσοῦ θεωρείου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο διευθύνεται ραδιοηλεκτρονικῶς καὶ ὁ ὅλος φωτισμὸς τῆς σκηνῆς. Ἄλλο μὴνᾶγμα κανονίζει τὴν ταχύτητα τῆς αὐθιγῆς ἢ ἐλαττώσεως τῆς ἐντάσεως τῶν φωτῶν: ἔχουν φθάσει νὰ κάμουν αὐτὴ διαρκείας 35 πρώτων λεπτῶν ἀπὸ τοῦ πλήρους σκότους μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Δύο εἶνε οἱ μεγάλοι νεωτερισμοὶ τῆς ἐγκαταστάσεως: τὸ μεταθετὸν τοῦ θαλάμου γενιῆς διευθύνσεως τοῦ φωτισμοῦ ποῦ μετατίθεται ἀπὸ τὸ δεξιὸ μέρος τῆς σκηνῆς τὸ ἀριστερὸ κατὰ βούλησι καὶ ὁ διουπὸστάσεως φωτισμοῦ ἀπὸ τῶν «μπαλανσοῶν», δηλαδὴ ὁ ἀπ' εὐθέως καὶ ὁ κατ' ἀντανάλασι μὲ διάχυτο φῶς.

Περί τοῦ ἀνθρωπίνου ὀλοκοῦ, ἢ ἄλλων τοῦ καλλιτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σκάλας ἔχουν γραφῆ πολλά. Ἐνα μόνον φθάνει νὰ διαπιστωθῆ: Ὅτι ἀρκεῖ ὁ τίτλος τῆς «Σκάλας τοῦ Μιλάνου» γιὰ νὰ θεωρητὰ ἐπαξίως κανεῖς σπουδαῖος καλλιτέχνης. Ἄλλὰ τὸν τίτλο αὐτὸν ποῦ ἔχει ὁ βίος καὶ ὁ ἄσπας πολλοὶ ἐξήλεφαν, πολλοὶ ἐκοπίσαν χρόνια καὶ ἔδωσαν ὄψον χρῆμα, γιὰ νὰ τὸν ἀποκτήσουν, ἀλλὰ λίγοι τὸν ἠξιώθησαν. Πράγματι, καὶ οἱ μεγαλύτεροι τραγουδιστὰ ἐπιδικῶν καὶ φρονιτῶν εἰς τὴ καλλιτεχνικὴ τους οἰκίσματα νὰ προσέθετον ὡς κροναῖοι τὸν τίτλο αὐτὸν.

Τὸ ρεπερτόριο τῆς Σκάλας εἶνε βεβαίως διεθνές ἀλλὰ πάντοτε μὲ μεγαλύτερον ὄριθμῳ Ἰταλικῶν ἔργων. Κατὰ τὸ 1948 ἐδόθησαν: «Αἶντα», «Ἀδριανῶν» τοῦ Τσιλλέ, «Ἀντρέα Σενιέ» τοῦ Τζιζορντάνο, «Ὁ ἔρω τῶν τριῶν Βασιλέων» τοῦ Μοντεμέτι, «Τόσκα», ἢ «Ἴρις» τοῦ Μασκῶν, ἢ «Φαβροῖτα», «Τζοκάντο», οἱ «Ἀλιεῖς Μαργαριτῶν» καὶ οἱ «Μπαλλῶν»: Τὸ «Μπολερὸ» τοῦ Μιλῶ, «Ἀθήνη» καὶ «Χλόη» καὶ «Βάλς» τοῦ Ραβέλ, «Νοσταλγικὴ ὄπτασις» τοῦ Μπουζόνι, «Κοπέλια» τοῦ Ντελίμπ, «Πρόσκλησις ἐν χορῷ» τοῦ Βέμπτε, τὸ «Καπέλλο μὲ τὴς 3 μύτες» τοῦ Ντε Φάλλια.

Τὸ 1949 ἐδόθησαν: «Τροβατόρες», οἱ «Πουριτανοῖς» τοῦ Μπελλίνι, ἢ «Φαβροῖτα» τοῦ Ντοιζέττι, ὁ «Φιντέλιο» τοῦ Μπετόννε, ἢ «Βασιλεῖσα Οὐλιβία» τοῦ Σονζόνι, «Φάουστ», «Κάρμεν», ὁ «Κρυφὸς Γάμος» τοῦ Τσιμαρόζα, ἢ «Ἄδυναμις τοῦ περρωμένου» τοῦ Βέρβι, ὁ «Ἡλιθίος» τοῦ Πετράσι, ἢ «θρησκευτικὴ παράστασις» τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν Ἰσαὰκ» τοῦ Μπουζόνι, ἢ «Παραμύθια τοῦ Ὁσφωαν», ὁ «Φτωχὸς ναυτῆς» τοῦ Μιλῶ, ὁ «Πελέας καὶ ἡ Μελισάνθη» τοῦ Ντεμπουσσῶ, ἢ «Κορναταῖν» καὶ Μουσοῦργκοφ (ἐνορχήστρωσις τοῦ Ρέμισκο Κόρσακωφ), ἢ «Βαλκυρία» τοῦ Βάγνερ, ἢ Ὅτι ἑσπέραι ἐποχῆς τοῦ ἔτους» τοῦ Βιβάντι, οἱ «Μαγικῆς καμπάνες» τοῦ Πικ-Μαντιζαγιάλλι, ἢ «Πασσαδέλια τῶν Μπόχ—Ρεσπίγκι» καὶ ἢ «Τζιζάρ» τοῦ Καζέλλα ἐπὶ ὑπόθεσις τοῦ Πιραντέλλο, ὅλα τ' ἀνωτέρω μὲ νέα σκηνοθεσία καὶ τὰ κάτωθι ἔργα: «Μανὸν Λεσκο» τοῦ Πουτσίσι, οἱ

Η ΣΚΑΛΑ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΟΥ

«Γάμοι του Φίγκαρο» του Μότσαρτ, ο «Οθέλλος» του Βέρντι και η «Λουκία Λαμερμούρ» του Ντονιζέτι. Αρχιμουσικοί τακτικοί της Σκάλας κατά την περίοδο 1948-49 ήταν οι έλληνες: Καπούνας, Ντέ Σάμπατα, Κουέστα, Ρόσι, Σονζόνιο και Βόιτο. (Ειδικώς προσελήφθησαν οι Ντομπρόβεν για την «Κοβαντόινα», Πέρλεα για το «Φιντέλλιο» και Φόν Καραγιάν για τους «Γάμους του Φίγκαρο» και 12 άλλοι μάστοροι β' κατηγορίας με διαφόρους ειδικότητες.

* *

Γενικός Διευθυντής της Σκηνης και πρώτος σκηνογράφος είνε ο Νικόλαος Μπενουά, μία εξαιρετική καλλιτεχνική προσωπικότης. Είνε γόνος οικογενείας σειράς ζωγράφων και σκηνογράφων. Γαλλορωσος την καταγωγή, άνετρέφη και έζησε στην Ιταλία, όπου θεωρείται ένας από τους καλλίτερους σκηνογράφους και μακεττίστας, άν όχι ο καλλίτερος. Μορφωμένος, πολύγλωσσος, προσηνέστατος, είνε ή ψυχή του θεάτρου.

Τακτικοί σκηνοθέται είνε οι Μάριο Φριντζέριο, Γεώργιος Στρέλερ, Σαλβίνι Πυτσινάτο και Τέστα. Προσλαμβάνονται όμως και κατά την άνοβίβασι ρωσικών και γερμανικών έργων Ρώσσοι και Γερμανοί σκηνοθέτες, όλως έκτάκτως. Γενικός σκηνοτεχνικός συντονιστής ο Γιάννης Άνσάλδο. Χορογράφοι είνε τρεις: Ό Ούγκο ντέλ Άρα, ή Μπιάγκα Γκαλλίτσιαι και ο Λεωνίδας Μασσίνε ο και συχνότερα άναφερόμενος στα προγράμματα.

Στην Σκάλα λειτουργούν και σχολές μετεκπαιδευσεως: Χορός υπό την διεύθυνσι και διδασκαλία της κυρίας Ματσουέλι για τις χορεύτριες και για τους άνδρες της κυρίας Μαρία Μέλο. Τραγουδιος υπό τας μεγάλας καλλιτέχνιδας Τζίνα Τσίνια και Κάρμεν Μέλις και σκηνικής άγωγης υπό τας ως άνω κυρίας και τον γνωστό τενόρο Πέρτιλε.

Έκτός των μελαδραματικών παραστάσεων δίδεται κάθε χρόνο και σειρά συμφωνικών συναυλιών της Όρχήστρας της Σκάλας υπό την διεύθυνσι μεγάλων άρχιμουσικών με σύμπραξι παγκοσμίου φήμης καλλιτεχνών. Έφέτος έγινε ή έναρξις των με τον Τοσκανίνι στάς 8 Σεπτεμβρίου με τό πρόγραμμα της Συναυλίας της Βενετίας και στή δεύτερη διηύθυνσι ο Ραφαήλ Κούμπελικ με σολίστα τον Γάλλο πιανίστα Ρομπέρ Καζαντού. Τόν Όκτώβριο μεταξύ άλλων διηύθυνσαν, ο Κλέμενς Κράους, και ο Άδόλφος Μπούς τά Κοντσέρτα του Μπρανδεμβούργου του Μπάχ, τον δε Νοέμβριο ο Κνάπερμπους δύο συναυλίες και για νά κλείσι την όλη σειρά ό συνεργάτης και άγαπημένος μαθητής του Τοσκανίνι Γκουίντο Καντέλλι.

Όλος αυτός ό δγκος της εργασίας συγκεντρώνεται στα άβρα χέρια μιάς χαριτωμένης και έξαιρετικά μορφωμένης δεσποινίδος, της Γενικού Γραμματέως Άντζελίκας Ντέλλα Κιέζα ή όποια συνεννοείται με τό άπειρο αυτό προσωπικό με άφάνταστη Ικανότητα και άνωτερότητα.

ΚΙΜΩΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ